

PREPORUKA REC(2002) 10 KOMITETA MINISTARA DRŽAVAMA ČLANICAMA O MEDIJACIJI U GRAĐANSKIM STVARIMA

(Usvojena od strane Komiteta ministara 18. septembra 2002. na 808. sastanku zamjenika ministara)

Komite ministara na osnovu člana 15b Statuta Savjeta Evrope,

Pozdravljajući razvoj metoda rješavanja sporova, koji su alternativa sudskim odlukama i saglasni o poželjnosti postojanja pravila o garancijama prilikom upotrebe ovakvih metoda;

Naglašavajući potrebu za činjenjem kontinuiranih napora za unapređenje metoda rješavanja sporova, uzimajući istovremeno u obzir posebne odlike svakog pravnog sistema;

Ubijedeni u prednost predviđanja posebnih pravila medijacije, postupka u kome medijator/medijatorka pomaže strankama da pregovaraju o spornim pitanjima i postignu njihov zajednički sporazum;

Prepoznajući prednosti medijacije u građanskim stvarima u odgovarajućim slučajevima;

Svjesni potrebe da se medijacija organizuje i u drugim granama prava;

Imajući u vidu Preporuku br. R(98) 1 o porodičnoj medijaciji, Preporuku br. R(99) 19 o medijaciji u krivičnim stvarima i Preporuku Rec(2001) 9 o alternativama parničanju između upravnih organa i privatnih stranaka, kao i rezultate drugih aktivnosti i istraživanja, koja je preduzeo Savjet Evrope i koja su preduzeta na nacionalnom nivou;

Imajući posebno u vidu Rezoluciju br. 1 o «izvršavanju pravde u XXI vijeku» usvojenu od strane evropskih ministara pravde na njihovoj 23. Konferenciji u Londonu, 8-9. juna 2000. i posebno poziv upućen od strane evropskih ministara pravde Komitetu ministara Savjeta Evrope da donese, u saradnji posebno sa Evropskom unijom, program rada u cilju podsticanja upotrebe vansudskih postupaka za rješavanje sporova, u odgovarajućim slučajevima;

Svjesni važne uloge sudova za promociju medijacije;

Uviđajući da, iako medijacija može pomoći smanjivanju broja sporova i opterećenja sudova, ona ne može biti zamjena za efikasan, pravičan i lako dostupan pravosudni sistem;

A. Preporučuje vladama država članica:

- i. da omoguće medijaciju u građanskim stvarima u svim odgovarajućim slučajevima;
- ii. da preduzmu ili unaprijede, prema potrebi, sve mjere koje smatraju potrebnim u cilju progresivne primjene „Vodećih načela medijacije u građanskim stvarima“ koja slijede u nastavku.

Vodeća načela medijacije u građanskim stvarima

I. Definicija medijacije

1. Za potrebe ove Preporuke, «medijacija» se odnosi na postupak rješavanja sporova, gdje stranke pregovaraju oko spornih pitanja, u cilju postizanja sporazuma uz pomoć jednog ili više medijatora/medijatorke.

II. Domašaj primjene

2. Ova Preporuka se odnosi na građanske stvari. Za potrebe ove Preporuke, termin „građanske stvari“ uključuje građanska prava i obaveze, uključujući stvari privrednopravne, radnopravne ili potrošačko pravne prirode, isključujući upravne ili krivične stvari. Ova Preporuka ne utiče na primjenu odredbi Preporuke o porodičnoj medijaciji.

III. Organizacija medijacije

3. Države su slobodne da organizuju i ustanove medijaciju u građanskim stvarima na način koji njima najviše odgovara, bilo u javnom ili privatnom sektoru.

4. Medijacija se može odvijati u okviru sudskih postupaka ili van njih.

5. Iako se stranke odluče za medijaciju, treba im omogućiti pristup sudu kao krajnju garanciju zaštite njihovih prava.

6. Prilikom organizovanja medijacije, države treba da uspostave ravnotežu između potrebe za ustanovljenjem rokova i njihovim efektima, kao i potrebe za brzim i lako dostupnim postupcima medijacije.

7. Prilikom organizovanja medijacije, države treba da obrate pažnju na potrebu izbjegavanja (i) nepotrebnih zastoja i (ii) upotrebe medijacije kao taktike za odugovlačenje.

8. Medijacija može posebno biti korisna onda kada sudski postupci ne odgovaraju strankama posebno zbog troškova, zbog formalne prirode postupka ili u slučajevima kada postoji potreba za očuvanjem dijaloga ili kontakta između stranaka.

9. Države treba da razmotre mogućnost uspostavljanja i pružanja potpuno ili djelimično besplatne medijacije ili pružanja pravne pomoći za medijaciju posebno ako interesi jedne od stranaka zahtijevaju posebnu zaštitu.

10. Troškovi medijacije, ako postoje, treba da budu razumne mjere i srazmjerni značaju pitanja koja se razmatraju, kao i obimu posla koji izvodi medijator.

IV. Postupak medijacije

11. Države treba da razmotre obim u kome sporazumi o upućivanju spora na medijaciju mogu ograničiti prava stranaka.

12. Medijatori/medijatorke treba da postupaju nezavisno i nepristrasno i obezbijediti poštovanje načela ravnopravnosti stranaka za vrijeme postupka medijacije. Medijator/medijatorka nije ovlašćena da strankama nametne rješenje.

13. Informacije o postupku medijacije su tajne i ne mogu se naknadno koristiti, osim ako se stranke drugačije ne dogovore ili ako je drugačije predviđeno domaćim pravom.

14. Postupak medijacije treba da obezbijedi strankama dovoljno vremena za razmatranje svih relevantnih pitanja i svih mogućih načina poravnanja.

V. Obuka i odgovornost medijatora

15. Države treba da razmotre primjenu mjera za usvajanje odgovarajućih standarda za izbor, obaveze, obuku i ocjenu medijatora/medijatorki, uključujući i onih medijatora/medijatorki koji se bave međunarodnim pitanjima .

VI. Sporazumi koji se postižu prilikom medijacije

16. U cilju definisanja suštine, obima i zaključenja sporazuma, obično se sastavlja pisani dokument na kraju svakog postupka medijacije, a strankama se dozvoljava određeno vrijeme za njegovo razmatranje koje se dogovara između stranaka pošto se dokument pripremi, a prije nego što se potpiše.

17. Medijatori/medijatorke treba da obavijeste stranke o efektima postignutog sporazuma i o koracima koje treba preduzeti ako jedna ili obje stranke žele da izvrše sporazum. Ovi sporazumi ne smiju biti protivni javnom poretku.

VII. Obavješjenja o medijaciji

18. Države treba da obezbijede opšte informacije o medijaciji za javnost i stranke u građanskopravnim sporovima.

19. Države treba da prikupe i distribuiraju detaljne informacije o medijaciji u građanskim stvarima, uključujući i između ostalog, pitanja troškova i efikasnosti medijacije.

20. Treba preduzeti korake, u skladu sa domaćim pravom i praksom, ka uspostavljanju mreže regionalnih i/ili lokalnih centara gdje se mogu dobiti nepristrasne informacije o medijaciji, između ostalog i putem telefona, korespondencije ili elektronske pošte (e-mail).

21. Države treba da pruže informacije o medijaciji o građanskim stvarima i stručnjacima/stručnjakinjama zaposlenim u pravosuđu.

VIII. Međunarodni aspekti

22. Države treba da unaprijede uspostavljanje mehanizama upotrebe medijacije u rješavanju sporova s inostranim elementom.

23. Države treba da unaprijede saradnju između postojećih službi koje se bave medijacijom u građanskim stvarima u cilju omogućavanja upotrebe međunarodne medijacije.

B. Komitet ministara upućuje generalnog sekretara Savjeta Evrope da dostavi ovu Preporuku nadležnim organima Evropske unije sa ciljem da se:

- Unaprijedi saradnja između Savjeta Evrope i Evropske unije u svim aktivnostima u vezi s ovom Preporukom i posebno, da se prošire informacije putem internet stranice o zakonima i procedurama koje postoje u državama u vezi pitanja iz ove Preporuke;

- Podstakne Evropska unija da, prilikom izrade pravila u okviru evropske zajednice, izradi i odredbe u cilju dopuna ili osnaživanja odredbi ove Preporuke ili obezbjeđivanja primjene njenih načela.